

«20» ЯНВАРДА

2020 у.

№ 34

Toshkent sh.

**Мамлакатда давлат тилида иш юритишни самарали
ташкил килиш чора-тадбирлари тўғрисида**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбек тилининг давлат тили сифатидаги нуфузи ва мавкеини тубдан олириши чора-тадбирлари тўғрисида” 2019 йил 21 октябрдаги ПР-5850-сон Фармони ижросини таъминлаш, шунингдек, мамлакатда маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини янада ошириш, давлат тилида иш юритишни самарали ташкил килиш хамда давлат тили тўғрисидаги конун хужжатларига сўзсиз риоя этилишига эришини мақсадида Вазирлар Махкамаси қарор килиди:

1. Давлат бошқаруви органлари, хўжалик бирлашмалари раҳбарлари, Коракалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгали Райси, вилоятлар ва Ташкент шаҳар, туман (шаҳар) хокимлари давлат тили тўғрисидаги конун хужжатлари талабларига сўзсиз риоя килиш, иш юритишни давлат тилида ташкил этишга шахсан масъул эканликлари белгилаб кўйилсин.

2. Давлат бошқаруви органлари, хўжалик бирлашмалари хамда Коракалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгали, вилоятлар ва Ташкент шаҳар, туман (шаҳар) хокимликлари (кейинги ўринларда давлат органдарни ва хўжалик бирлашмалари деб аталади) тузилимларидан бошқарув ходимларининг белгилантан умумий чекланган сони доирасида раҳбарнинг маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш, давлат тили тўғрисидаги конун хужжатларига риоя этилишини таъминлаш масалалари бўйича маслаҳатчи (кейинги ўринларда маслаҳатчи деб аталади) лавозими жорий этилсин.

3. Куйидагилар маслаҳатчининг асосий вазифалари этиб белгилансин:

давлат органлари ва хўжалик бирлашмаларнида, шунингдек, уларнинг тизимидағи ташкил оид конун хужжатлари ташкилдандан чора-тадбирларни амалга ошириш;

маънавий-маърифий соҳага ва давлат тилига оид конун хужжатларига сўзсиз риоя этилишини, маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш борасидаги ишларни ташкилдандан чора-тадбирларни амалга ошириш;

KIRISH №	18/01-10
VILAYAT VAQTIMASI	22.01.20
SAMARAKAND	22.01.20

давлат тили тўғрисидаги конун хужжатлари талабларига сўзсиз риою ўтилишини тъминлаш бўйича жамоатчилик низоратининг самарали шаклларини жорий этиши юзасидан тақиофлар ишлаб чиқиши ва уларнинг амалга оширилишида иштирок этиши;

маънавий-маърифий ишлар самарадорлитетини ошириш хамда давлат тилини ривожлантиришга оид конун хужжатлари лойхаларини ишлаб чиқиши жараёнида фаол иштирок этиши;

давлат органлари ва хўжалик бирлашмаларида, шунингдек, уларнинг тизимидаги ташкилот ва муассасаларда ходимларга давлат тилини чукур ўрганишлари учун зарур шарт-шароитлар яратиш хамда давлат тилини кенг тарғиб килиши ва ривожлантиришга, шу жумладан, “Ўзбек тили байрами куни”ни нишонлаш бўйича маъданий-мазбифий ва бошқа гадборларни ташкил этиши;

географик ва бошка топонимик объектлар, маданий мерос объектларига конун хужжатларига мувофиқ ном берилishi борашибдиаги фраолиятни мониторинг килини ба борада анисланган камчиликларни бартараф этиши юзасидан тақиофлар киритиш;

худудардаги барча ташки ёзувлар, шу жумлаждан лавҳалар, эълонлар, реклама ва кўргазмали боника ахборот матнлари, ташки реклама материалларининг давлат тили ва reklama тўғрисидаги конун хужжатларига мувофиқ бўлишини тъминлашда иштирок этиши;

давлат органлари ва хўжалик бирлашмаларида давлат тилини ривожлантиришга оид илмий-тадқикот ишларини кўллаб-кувватлаш, илмий асосланган янги сўз ва атамаларни истемолга киритиш, замонавий атамаларниң ўзбекона мукобилларини яратиш бўйича тақлифлар киритини.

4. Давлат бошқаруви органлари ва хўжалик бирлашмалари раҳбарлари, Коракалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси, вилоятлар ва Тошкент шахар, туман (шахар) хокимларининг мъавнив-мърифий ишлар самарадорлигини ошириш, давлат тили тўғрисидаги конун хужжатларига риою этилишини тъминлаш масалалари бўйича маслаҳатчиси фасолиятни ташкил этиши тартиби тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

5. Белгилаб кўйилсинки:

маслаҳатчи ўз макомига кўра, давлат органлари ва хўжалик бирлашмалари раҳбарларининг ўринbosарига тенглаптирилади;

маслаҳатчи лавозимига номзод устувор равишда филолог (ўзбек тили) ва журналистика мутахассислиги бўйича олий мактумоти хамда етарли билим ва тажрибага эга шахслар орасидан танлаб олинади;

маслаҳатчи фаолияти Вазирлар Махкамасининг давлат тилини ривожлантириш департаменти томонидан мувофиқлаштириб борилади;

маслаҳатчининг вазифа хамда функцияларини давлат органлари ва хўжалик бирлашмаларининг бошқа бўлинимларига юклаш ёки маслаҳатчига унинг функционал вазифасига кирмайдиган кўшимча мажбуриятларни юклашга йўл кўйилмайди;

маслаҳатчи харуч ўйлда бир марта иш ўрни ва иш хаки сакланган холда, Алишер Навоий nomидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети хузуридан давлат тилида иш юритиш асосларини ўқитиш ва малака ошириш маркази ва унинг худудий бўлинимларида малака оширади.

6. Давлат бошқаруви органлари ва хўжалик бирлашмалари раҳбарлари, Коракалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси, вилоятлар ва Тошкент шахар, туман (шахар) хокимларини тъминлаштиришга ўзбек тилини чиқишини тъминлашни;

икинчи ўзбек тилини чиқишини тъминлаштиришга ўзбек тилини ишлаб чиқсин хамда тасдиқласин;

маслаҳатчининг хар томонлами самарали фаолият кўрсатилиши учун зарур шарт-шароитлар яратиб бериш чораларни кўрсисин.

7. Вазирликлар ва идоралар, Коракалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгashi, вилоятлар ва Тошкент шахар хокимликлари ўзлари кабул килган норматив-хуқуқий хужжатларни бир ой муддатда ушбу карорга мувофиқлаштирисан.

8. Мазкур карорнинг бажарилишини назорат килиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг давлат тилини ривожлантириш департаментига юклансин.

Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазари

А. Арипов

давлат тили тўғрисидаги конун хужжатлари талабларига сўзсиз риоя этилишини тъминлаш бўйича жамоатчилик назоратининг самарали шакуларни оширилишида иштирок этиш;

майнавий-маърифий ишлар самародорлитини ошириш ҳамда давлат тилини ривожлантиришга оид конун хужжатлари лойихаларини ишлаб чиқиш жараёнида фаол иштирок этиш;

давлат органлари ва хўжалик бирлашмаларида, шунингдек, уларнинг тизимидаи ташкилот ва муассасаларда ходимларга давлат тилини чукур ўрганишлари учун зарур шарт-шароитлар яратиш ҳамда давлат тилини кепттарғиб килиш ва ривожлантиришга, шу жумладан, “Ўзбек тили байрами куни”ни нишонлаш бўйича мадданий-маърифий ва бошқа тадбирларни ташкил этиш;

географик ва бошқа топонимик обьектлар, мадданий мерос обьектларига конун хужжатларига мувофиқ ном берилдиши борасидаги фаолиятни мониторинг килиш ва бу борада аниқланган камчилликларни бартараф этиши юзасидан таскилниар киритиш;

худудлардаги барча ташки ёзувлар, шу жумладан лавҳалар, эълонлар, реклама ва кўргазмали болшка ахборот матнлари, ташки реклами маериалларининг давлат тили ва reklama тўғрисидаги конун хужжатларига мувофиқ бўлишини тъминлашда иштирок этиш;

давлат органлари ва хўжалик бирлашмаларида давлат тилини ривожлантиришга оид илмий-тадқикот ишларини кўллаб-кувватлаш, илмий асосланган янги сўз ва агамаларни истемолга киритиш, замонавий агамаларнинг ўзбекона мубобилларини яратиш бўйича таклифлар киритиш.

5. Маслаҳатчи ўз зиммасига юқлатилган асосий вазифаларга мувофиқ кўйидаги хукукларга эта:

давлат органлари ва хўжалик бирлашмалари ҳамда уларнинг тизимидаи ташкилот ва муассасаларда давлат тилини ривожлантиришга каратилган чора-тадбирни мувофиқлаштириш;

давлат органлари ва хўжалик бирлашмалари раҳбарлари хузурида майнавий-маърифий соҳани ва давлат тилини ривожлантириш масалаларини кўриб чиқилишга карорлар кабул килишида иштирок этиш;

давлат органлари ва хўжалик бирлашмалари раҳбарларининг майнавий-маърифий соҳани ва давлат тилини ривожлантиришга каратилган бурик, карор ва курсматлари ижросини назорат килиш;

давлат органлари ва хўжалик бирлашмаларида майнавий-маърифий соҳани ва давлат тилини ривожлантиришга оид ишларни самарали ташкил килиш мақсадида вактинчалик эксперт гурӯхларини тузиш;

давлат тили тўғрисидаги конун хужжатлари ижросини тъминлаш бўйича вуужудга келган ҳолатнан юзасидан Департамента маълумтонома ва таскилниар киритиш;

Давлат бошқаруви органлари ва хўжалик бирлашмалари раҳбарлари, Коракалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгалиши Раиси, вилоятлар ва Тошкент шахар, гуман (шахар) хокимларининг майнавий-маърифий ишлар самародорлитини ошириш, давлат тили тўғрисидаги конун хужжатларига риоя этилишини тъминлаш масалаларни бўйича маслаҳатчиси фоалиятини ташкил этиши тартиби ташкил этиши тартиби, туман (шахар) хокимларининг майнавий-маърифий ишлар самародорлитини ошириш, давлат тили тўғрисидаги конун хужжатларига риоя этилишини тъминлаш масалалари бўйича маслаҳатчиси (кейинги ўринларда маслаҳатчи деб аталади) фоалиятини ташкил этиши тартиби, маслаҳатчанинг асосий вазифалари, хукук ва мажбуриятларини белгилайди.

2. Маслаҳатчи ўз зиммасига юқлатилган Конституцияси ва конушари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Карорлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Вазирлар Махкамасининг хужжатлари, шунингдек, ушбу Низомга амал киласди.

3. Маслаҳатчи ўз зиммасига юқлатилган вазифаларни амалга оширишда Вазирлар Махкамасининг давлат тилини ривожлантириши департаменти (кейинги ўринларда Департамент деб аталади) билан ҳамкорликда иш олиб боради.

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом давлат бошқаруви органлари ва хўжалик бирлашмалари раҳбарларининг, Коракалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгалиши Раиси, вилоятлар ва Тошкент шахар, туман (шахар) хокимларининг майнавий-маърифий ишлар самародорлитини ошириш, давлат тили тўғрисидаги конун хужжатларига риоя этилишини тъминлаш масалалари бўйича маслаҳатчиси (кейинги ўринларда маслаҳатчи деб аталади) фоалиятини ташкил этиши тартиби, туман (шахар) хокимларининг майнавий-маърифий ишлар самародорлитини ошириш, давлат тили тўғрисидаги конун хужжатларига риоя этилишини тъминлаш масалалари бўйича маслаҳатчиси (кейинги ўринларда маслаҳатчи деб аталади) фоалиятини ташкил этиши, маслаҳатчанинг асосий вазифалари, хукуk ва мажбуриятларини белгилайди.
2. Маслаҳатчи ўз зиммасига юқлатилган Республикаси Конституцияси ва конушари, Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Вазирлар Махкамасининг Карорлари, Ўзбекистон Республикаси Мажлиси палаталарининг хужжатлари, шунингдек, ушбу Низомга амал киласди.
3. Маслаҳатчи ўз зиммасига юқлатилган вазифаларни амалга оширишда Вазирлар Махкамасининг давлат тилини ривожлантириши департаменти (кейинги ўринларда Департамент деб аталади) билан ҳамкорликда иш олиб боради.

2-боб. Маслаҳатчининг асосий вазифалари, хукук ва мажбуриятлари

4. Маслаҳатчининг асосий вазифалари куйидагилар хисобланади:
давлат бошқаруви органлари, Коракалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгалиши, вилоятлар ва Тошкент шахар, туман (шахар) хокимларини (кейинни ўринларда давлат органлари ва хўжалик бирлашмалари деб аталади), шунингдек, уларнинг тизимидаи ташкилот ва муассасаларда майнавий-маърифий соҳага ва давлат тилига оид конун хужжатлари ҳамда дастурлар ва “йўл ҳариталари”нинг ижросини ташкил этиши, майнавий-маърифий соҳага ва давлат тилига оид конун хужжатларига сўзсиз риоя этилишини, майнавий-маърифий ишлар самародорлитини ошириш борасидаги ишларни ташкил йўрганиш, бу борада аниқланган камчиллик ва муаммоларни бартараф этиши юзасидан чора-тадбирларни амалга ошириш;

давлат тили тўррисидаги конун хужжатларини тақомиллаштириши жараёнида иштирок этиш;

давлат органлари ва хўжалик бирлашмалари муассислигига тасис этилган оммавий ахборот воситалари, уларнинг Интернет жаҳон ахборот тармогидаги веб-сайтлари хамда ижтимоий тармоқлардаги саҳифаларини мунтазам кузатиб бориши, давлат тили консалтарининг бузилиши ҳолатлари аниқланганда, уларни бартараф этиш чораларини кўриш;

давлат бошқаруви, замонавий ва инновацион технологиялар, саноат, банк-молия тизими, хукукчунослик, дипломатия, ҳарбий иш, тиббиёт ва бошка соҳаларга оид ҳалқаро сўз ва атамаларнинг давлат тилидаги мукобили бўйича Департаментга таклифлар киритиш;

тальмининг барча боскичларида давлат тилини замонавий ва инновацион технологиялар асосида мукаммал ўргатиш жараёнини ташкил этиши юзасидан Департаментга, мағнатадор вазирлик ва идораларга таклифлар киритиш; ўзбек тилини ривожлантiriши хамда тил сиёсатини тақомиллаштириши бўйича концепция ва давлат дастурлари лойиҳаларини тайёрлашда иштирок этиш.

Маслаҳатчи конун хужжатларига мувофик бошқа хукуқларга хам эта бўлиши мумкин.

6. Маслаҳатчи ўзбекистон Республикаси конунлари, ушбу Низом ва бошка конун хужжатлари талабларига риоя этишга мажбурдир.

3-боб. Маслаҳатчининг фаолиятини ташкил этиши

7. Маслаҳатчи конун хужжатларида белгиланган тартибида лавозимга тайинланади ва лавозимдан озод этилади.

Маслаҳатчи лавозими уступвор равища филолог (ўзбек тили), журналистика мутахассислиги эга олий маълумотли хамда етарли белим ва тажрибага эга шахслар орасидан жамланади.

8. Маслаҳатчи ўз макомига кўра, давлат органлари ва хўжалик бирлашмалари раҳбарларининг ўринбосарига тенглантирилади;

9. Маслаҳатчининг фаолияти давлат тили тўррисидаги норматив-хукукий хужжатлар, шунингдек, ушбу Низом хамда давлат органлари ва хўжалик бирлашмаларининг иш режасидаги асосида ташкил этилади.

Давлат органлари ва хўжалик бирлашмаларининг иш режасини ишлаб чикипда маслаҳатчининг таклифлари ишботга олинади.

Маслаҳатчинини иш режаси Департамент томонидан тасдиқланган наムнавий режа, шунингдек, давлат органлари ва хўжалик бирлашмаларининг ўзига хос хусусиятидан келиб чиккан ҳолда шакллантирилади хамда тегишича давлат органлари ва хўжалик бирлашмалари раҳбарлари томонидан тасдиқланади.

10. Маслаҳатчининг функционал вазифалари тегиши давлат органи ва хўжалик бирлашмаси раҳбари томонидан тасдиқланади.

11. Маслаҳатчи ўз фаолитигида Департамент, тегиши давлат органи ва хўжалик бирлашмаси раҳбари олдида хисобдордир.

Маслаҳатчи ҳар чорақда Департаментга амалга оширилган ишлари юзасидан Департамент мудири томонидан тасдиқланган шаклда ёзма хисобот тақдим этиб боради. Бунда туман (шахар) ҳокимлари маслаҳатчиларининг ёзма хисоботлари Коракалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларининг маслаҳатчилари томонидан умумлаштирилган ҳолда тақдим этилади.

12. Маслаҳатчининг хисоботлари тегиши тегиши давлат органи ва хўжалик бирлашмаси йиғилишишарда мунгизам эшигидан эшигидан ва натижаси бўйича тегиши шоралар кўрилади.

13. Департамент ўзининг иш режасига мувофик, давлат органлари ва хўжалик бирлашмаларининг давлат тилини ривожлантiriши хамда давлат тили тўррисидаги конун хужжатларига риоя этишини устидан назоратни ташкил килиши бўйича фаолиятини мувофиксигиши жараёнида маслаҳатчининг фаолиятини ўрганиб боради.

Маслаҳатчи фаолиятини ўрганиш натижалари бўйича Департамент мудири тегиши давлат органи ва хўжалик бирлашмаси раҳбарни номига маслаҳатчини рагбатлантириш ёхуд эгаллаб тўрган лавозимидан озод этишгача бўлган жавобгарлик чораларини кўриш тўгрисида тақдимнома киритишга хакни.

